

ROMÂNUL

*Tăranii către d. Iorga:
„Manole, Manole, Mes-
tere Manole, zidul rău
ne strânge, viața ni se
stinge!”.*

ABONAMENTUL: Pe un an
Pentru autorități, instituții

160 Lei
250 Lei

* Organ al Partidului Național-Tărănesc *

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
A R A D Strada V. Alexandri No. 6.

„Feriți-vă de cui străin în casă“.

În articolul „Revizuirea Cadrelor”, am zugrăvit portretul acelor indivizi murdari, care se strecoară în sânul partidelor politice — prin fel de fel de mijloace ascunse, cu scopul de a spiona și a opri în orice acțiune bună, care ar putea fi dăunătoare chiar și partidului care i-au plătit, pentru a se preta la astfel de fapte. Pe aceștia am înferat îndeajuns, de ei nu mă mai ocup. În articolul de față, voi încerca să leg la stâlpul infamiei o altă categorie de indivizi, care, numai atunci se simt bine, când pot intriga și cleveti. Acești intriganți defăimători, sunt tot atât de periculoși pentru viața partidelor politice, ca și spionii plătiți. Preocuparea lor de toată ziua este să și vorbască de rău pe șa zisi „prieteni“.

Unele din aceste caricaturi sociale fac intrigă, defăimează, poartă minciuni dintr-o parte în alta, cu intențiunea de a se pune bine pe lângă o a treia persoană, dela care cred că ar putea profita la un moment dat, — altele fac toate acestea — fără nici un interes, numai din plăcerea de a-și satisface o cerință a constituției lor organice anormale. Pentru un om absolut normal, plăcerea aceasta saanică, nu poate fi înțeleasă.

Persoanele acestea, care nu fac altceva, de cât să răspândească în societatea în care trăesc, minciuna și hula, au rolul detestabil de a propaga anarhia și ura între oameni. În bună parte deprimarea de azi, neîncrederea în nimic și în nimeni, lipsa de iubire și respect între oameni, cu un cuvânt, decăderea ființei umane, sunt datorite și acțiunii lor distrugătoare.

De multe ori acești demoni cu cap de om, pentru a-și satisface ambițiunea lor bolnăvicioasă de putere, pier ei și ce cek, nu se mulțumesc numai cu creerea acelei atmosfere de neîncredere și ură între membri acelui partid, din contră împing și mai departe acțiunea lor de dezagregare, adunând în jurul lor prin tot felul de ademeniri și promisiuni minciinoase, pe toți acei care nu-i cunosc și care și consideră de bună credință. După cum se prezintă cazul, și în aparență conduși de cea mai mare generozitate, împarte în dreapta și în stânga, slujbe pentru cei care le cer, ajutoare bănești celor cari au trebuință de ele, pământuri celor nemulțumiți cu improprietărea și Dzeu mai știu ce demnități și onoruri, de care nici n'ai auzit; rămâi încremenit de atâta dărnicie din partea unuia, care nu numai că nu

are nimic de dat din al său, dar n'are nici puțința de a dispune de avutul și demnitățile statului. Un proverb românesc zice: „Este foarte ușor să fâgăduiești, dar e mai greu să te ții de fâgăduință“. Acest adevăr se potrivește oamenilor cinștiți și sinceri, care nu promit de cât ceea ce ar fi în stare să îndeplinească, nu însă și acelor indivizi, care nu au nimic de pierdut și pentru care cinstea și omenia sunt virtuți bune pentru naivi, iar nu pentru ei, oameni „drepți și inteligenți“.

La ei fâgăduința e un cuvânt aruncat în mijlocul mulțimelor, cu gândul de a prinde în plasă pe cei creduli și nemulțumiți; nu este obligația sinceră, ce-și ia omul de caracter față de semenii săi, în dorința de a le ușura viața. Pescuitorii în apă tulbure, din moment ce au ajuns la punctul ca să-și formeze o „clică“ în jurul lor, încep să și dea acie de „mari electori“, afișându-și popularitatea în toate ocaziile, cu scopul de a atrage atenția conducătorilor de partide, care sunt în căutare de partizani, și cărora s'ar putea vinde cât mai scump „aportul lor electoral“ neexistent, — părăsind cu totul clica pe spinarea căreia s'a ridicat.

Sunt foarte îngrijit că și în partidul nostru s'au pripăsit asemenea lighioane spurcate, care caută să invenineze bunele raporturi dintre membrii săi. Am dat această alarmă, cu gândul de a atrage atențiunea membrilor noștri, care și iubesc partidul și care vreau să-l vadă prosperând, să-și dea mâna de la mic la mare, pentru a putea scăpa de aceste lupre sociale.

— Ori unde vor fi descoperite să fie distruse — repede și fără multă vorbă — pentru ca să nu mai aibă timpul necesar. să se poată mișca. Să fim atenți la toți cei care ne înconjoară și să nu ne încredem oricui, pentru că de multe ori sub blana de miel se ascunde piele de lup. Ușor putem fi înșelați și ademeniți de șireții și șarlatanii, care ni se dau drept prietenii cei mai buni, când de fapt ne sunt dușmani de moarte. Trăim în astfel de vremuri, că omul trebuie să fie cu mare băgare de seamă cu cine se adună și cu cine leagă pretenie.

De la felul cum omul va ști să-și aleagă prietenii, depinde foarte mult și mulțumirea lui. Incheiu, cu rugămintea, să vă feriți ca de ciumă, de toate elementele dubioase și de rea credință.

Sălcianu

Cupta dintre liberali și guvern deschisă?...

~ Duelul parlamentar între d. Tătărescu și d. prim-ministru Iorga. „Sunteți o primejdie pentru țară“
~ constată d. Tătărescu în numele partidului liberal

~ Replica d-lui Iorga. ~

În cursul discuției de luni lamesajii a avut loc o violentă ciocnire oratorică între d. Iorga și d. Tătărescu, cel din urmă însărcinat de conducerea partidului liberal să anunțe în parlament ruptura definitivă a raporturilor de alianță dintre liberali și guvern.

Cu această ocaziune, d. Duca nefiind prezent, d. Tătărescu a adus grave invinuiți guvernului atât în materie de guvernământ cât și pentru atitudinea lui față de Coroană și economia țării. Dsa a acuzat pe d. Iorga personal ca venit cu un program de a distruge partidele atunci, când „partidele nu sunt produsul artificial al unei fantezii de moment și nu s'au născut din capriciile trecătoare ale unei clase sau om“ ele fiind „concretizarea materială a năzuințelor permanente dar contradictorii, ale necesităților politice“, acestea la rândul lor forțate puse la îndemâna idealurilor și programelor politice în luptă cu alte programe. O practică de o jumătate de veac — spune oratorul — a făcut din principiul guvernării prin partide, principiul nescris al constituției noastre“ (aplauze în opoziție). În continuare d. Tătărescu a mai spus: este de datoria noastră a partidelor de răspundere să spunem guvernului: luați seama că guvernul DVoastră descoperă din ce în ce mai mult Tronul și acetele guvernului dv. încep să amenințe prestigiul și autoritatea Coroanei“. Oratorul termină spunând: „Erați poate eri o nădejde, sunteți azi sigur, o primejdie (agitații la guvernamentale). Sunteți o primejdie pentru țară. În fața acestei primejdii datoria noastră este trasă și drumul nostru fixat“. D. Tătărescu concludă că nu va vota răspunsul la mesajii.

Liberalii amenințați de d. Iorga a nu mai veni la putere.

Este deosebit de interesant răspunsul d-lui Iorga la atacurile d lui Tătărescu pornite în numele partidului liberal. D. Iorga a făcut istoricul pregătirii d-sale de a înjgheba o majoritate parlamentară pentru guvern. Dsa spune:

Pe urmă au venit alegerile. Eu aș fi vrut, o știu

toți în această Cameră, să se prezinte liste care să împiedice în țară o frământare care putea fi periculoasă. În unele părți am fost primit întâi, refuzat pe urmă — îmi pare rău iar partidul liberal dela cele dintâi uverturi în acest sens, a primit. Și vă asigur că în lupta aceasta electorală am dat recomandăția următoare: gândiți-vă întâi la aliații noștri și pe urmă gândiți-vă la noi. Și de câte ori mi s'a cerut, de atunci până acum, să aleg între un liberal și între un amic personal al meu, vă spunea d. Robu, am ales totdeauna pe acel care reprezenta pe aliatul meu.

Eu mă trezesc acum cu o declarație de război! Declarațiile de război se fac în anumite forme. Eu l-am întâlnit pe d. Duca, nu mi-a spus nimic despre atac, „a fond de train“ Am citit presa dv., relativ amabilă. Eu cred că atâta lucru mi se datora. Eram vinovat de așa mari păcate, țara este în primejdie dacă rămânem noi, noi cultivăm anarhia, după noi va fi prăpădul? Eu aș fi preferat să vină un partid puternic după noi — este așa de natural. Vedeam că dv. aveți dorința de a ne succeda. Acum, nu știu zău cum v'ași putea da o succesiune așa de catastrofală. Atunci o fin pentru mine! (ilaritate).

În ceea ce privește atitudinea mea, față de un partid, care a mers la război cu mine. Și după ce am guvernat două luni de zile — și ziua bună se cunoaște de dimineață, cum și ziua rea tot de dimineață se cunoaște — două săptămâni am fost pentru dvs., un sfânt, cu care poate să meargă cineva alături. Și am fost alături, din Aprilie până în Iulie.

Și nici în vacanță n'am fost un om așa de rău. Dar de odată m'am transformat și o umbră groasă s'a lăsat asupra trecutului meu. Eu nu cred însă. Sunt lucruri pe care aparențele oratorice le crează, felul de a prezenta o chestiune. De aceea eu, în credința că partidul liberal, își va da seama de adevărul său inlteres, nu mă sperii, și aștept, în orice caz, până se va „însănătoși“, complect domnul Duca (ilaritate aplauze pe băncile majorității).

Atunci o să văd, eu dacă este nevoie să-mi schimb atitudinea. Cât privește Coroana, d. Iorga reamintește partidului liberal atitudinea ostilă a acestuia față de Rege.

Eu când iubesc pe Regele nu închid porțile țării prințului moștenitor (aplauze prelungite pe băncile majorității), iar când prințul moștenitor este un pribeag în lume, eu îmi zdrobesc cariera politică pentru a apăra dreptatea. Ce a fost când s'a întors Regele nu se discută în Cameră înaintea acestor tribune. Insemnările mele să opresc în acel moment, va veni vremea când voiu spune totul, dar știți absolut totul, va fi un moment dureros, eu îl întârzii, îl întârzii din sentimentul de milă (aplauze pe băncile majorității). Ce am auzit eu și aceasta se va ști mai târziu!

Apostrofările dlui Lupu.

D. Lupu, — al căru i nume venea în combinație în ultimul timp în legătură cu remanierea guvernului de a i se da un portofoliu ministerial, — luând cuvânt după d. Iorga, a apostrofat cu multă energie ținuta mai nouă a liberalilor pentru cari a fost ovaționat de majorități și partidul național-tărănesc.

Cum vii d-ta astăzi — a zis d. Lupu — să combați guvernul de personalități și tehnicieni. căruia acum 4 luni de zile i-ai dat sprijinul să iasă în alegeri? În viața politică ca și în cea personală se cere întâi să ai obraz (aplauze prelungite pe băncile majorității și ale partidului țărănesc strigăte de bravo).

Din două una: sau d-v., socotiți că acest guvern nu putea să-și capete majorități decât prin sprijinul d-v. și atunci: „ale tale dintre ale tale“ cât durează parlamentul și guvernul acesta nu aveți voie să vorbiți (aplauze pe băncile majorității, intreruperi pe băncile partidului național liberal). Sau ați făcut un act de a-facere politică... (intreruperi pe băncile național-liberale).

Iar mai în continuare: Nu veți putea ataca atâta vreme
Continuare în pagina II-a

Pro Domo. Concesiunea autobuselor.

Reproducem din „Patria” acest articol pentru actualitatea lui.

Suntem câțiva, nu câțiva, mulți, cari dela căderea guvernului Mironescu sau să fim exacti dela demisia dlui Maniu din fruntea guvernului, ne nizuim din toate puterile, înfruntând intriga, ocară adversarilor și din Maiu începând prigoana unui guvern temerar, pentru a menținea cu orice preț ortodoxismul în ce privește metodele și principiile fundamentale ale partidului.

Unii în coloanele ziarelor noastre, alții la întruniri, iarăși alții la posturile unde au fost puși, ne nizuim să contribuim cu munca noastră modestă la menținerea organizației noastre formidabile de partid, la cultivarea solidarității între toți membrii partidului, la închegarea desăvârșită sufletească între frații din diferitele provincii. Cu toate obstacolele inerente, d. Alexandru Vaida-Voevod este în fruntea zilerilor. Cu seninătatea și abnegațiune apostolică el cutrieră acum toate tinuturile Ardealului și Banatului, însufletind pe cei slabi de inger, pacificând pe cei nemulțumiți și mobilizând pe cei, mulți la număr, gata de luptă.

Același spirit de jertfă și răvnă de muncă îl caracterizează și pe d. Ion Mihalache, care refuză onoruri și situații și nu cunoaște alt ideal decât să-și facă datoria și altă preocupare decât să stea în slujba binelui obștesc.

În acest timp unii, adevărat foarte puțini, se îndeletnicesc cu aranjamentul trebușoarelor lor mărunte, își pierd timpul în lucrături și continuă cu atitudinile lor de flañ politic. Supărați, că n'au ajuns în locul al doilea și numai în al treilea loc pe listă, sau că sunt numai vicepreșidenți, în loc să fie președinții cutărei organizații, că n'au ajuns în parlamente devremece alții au ajuns acolo întâmplător sau pe nemeritate, ei continuă să se agite, să facă pe rondeurii sau să terorizeze pe confrății lor, stârnind valvă și încurcându-ne în caraghioslăcuri, acum când ar fi vorba să fie mai perfectă armonia și mai intensivă munca.

Este un adevărat scandal că se pot petrece asemenea acțiuni. Ni se pare că noi luptăm pentru o idee și nu pentru măriti personale. Ni se pare că nu contează în viața partidului, cu atât mai puțin în viața neamului, pe care l' slujim, dacă în locul dlui X., d. Y. este șef sau subșef de organizație. Și Domnie ce contează dacă cineva face sau nu parte dintr'un parlament, de unde lipsește un Maniu sau Vaida și o seamă de fruntași politici, a căror nume se pomenește cu reverință? Unde am ajunge dacă, în loc de activitate rodnică de partid, la opoziție și la guvern, ne-am pierde timpul în stabilirea meritelor, cari ne îndrituesc la situații efemere personale.

Pilda dată de d. Iuliu Maniu să fie o învățătură pentru toți. Într'o situație când Dsa credea că prezența sa în fruntea parti-

dului este desavantajoașă intereselor partidului și intereselor Țării, s'a retras de bunăvoie dela postul său și a jertfit o demnitate și o putere, la care atâția răvnesc inzadar. Omul politic nu poate să aibă preocuparea să fie veșnic satisfăcut în ambițiile sale și să se creadă indispensabil nici atunci când aieva este. Șeful partidului de bunăvoie, și cu toate stăruințele contrare și continue ale partizanilor, se proclamă simplu gregar, fiindcă după propria sa convingere, așa o cer asta interesele partidului. Pilda strălucită a dlui Maniu să servească de cinozură și altora.

Să dispară dintre noi elementele turbulente, defetiste, distructive. Să dispară odată intriga și zavisia, atât de păgubitoare. Nici un om să nu se găsească în acest formidabil instrument politic, care să paralizeze sau cel puțin să întunece acțiunea grandioasă de luminare și organizare a maselor.

Noi nu căutăm vina nimănui, nici nu ne pretăm în rolul de judecător. Preferim să ne lipsim de ambele părți beligerante, decât să ne pierdem în elucidarea și lichidarea unor conflicte, cari orice s'ar zice nu contează nimic, privitye din perspectiva istorică, a spațiului și timpului.

Poate avem nevoie și noi de un fiu al Omului care să apară în Biserică și cu biciul să alunge de acolo negustorii hrăpăreți și necuviincioși.

Lupta dintre liberali și guvern deschisă?

Urmare din pagina I-a.

cât sunteți în această postură, că față de Coroană ați avut o atitudine indoelnică dovedită cu fapte, iar față de guvern sunteți aleșii guvernului. Prin urmare tăceți (aplauze pe băncile majorității).

Oratorul ocupându-se de atitudinea liberalilor față de conversiunea datoriilor agricole concludde:

Dar azi când chestiunea aceasta vine la soroc, vorba aceea: „hop și eu“! (ilaritate pe băncile majorității).

Dar dacă nu le faceți pe toate ca pe aceasta, să știți că nu aveți bogat material pentru timpurile moderne (aplauze pe băncile majorității și partidului țărănesc).

Lupta deci dintre liberali și guvern s'a deschis. Faptul e comentat pe larg de toate ziarele. Vom vedea care va fi situația d-lui Duca, despre care se spune că stă acasă „bolnav“. Suntem în cunoștința unor fapte, că partidul liberal având o consfătuire la d. Dinu Brătianu acasă, a hotărât să continue războiul de răsturnare a guvernului, pe drumul indicat de d. Tătărescu.

Ce este adevăr din cele ce s'espun?

În timpul din urmă s'a zgândărit, prea mult chestia concesiunii liniei de autobuse dela Arad-nou la Arad Crezând că orașul a fost păgubit prin aceea că concesiunea s'a adjudecat, și anul acesta, dlui Novac din Arad nou, am cercetat problema și am constatat că multe lucruri sunt cu totul denaturate de oameni interesați, cari vor să ducă politica în fiecare trebușoară.

Spre luminarea cetitorilor noștri putem afirma și dovedi cu cifre că nu există nici o fraudă, nici o rea credință și că concesiionarul actual d. Novac și-a obținut dreptul dsale pe cea mai dreaptă și legală cale.

În anul 1929 când s'a deschis linia, despre care vorbim, d. Novac a obținut concesiunea prin licitație publică și anume pentru 9000 lei lunar, plătitibil la fondurile județului, plus 5% din venitul brut plătitibil orașului. Aceasta poate fi calculat la cca 18-200000 lei anual.

În 1930 situația se pare a fi rămas neschimbată.

Pentru anul de gestiune în curs Ministerul Lucrărilor Publice a publicat licitație publică. S'au prezentat vre'o 9 concurenți. Dintre aceștia d. Novac, deținătorul actual al concesiunii, a oferit 504 mii lei, altul a oferit 480 mii lei, garajul Feier 360 mii lei, d. Hans Friederic din Guttenbrun a oferit 420 mii lei. Orașul Arad, care s'a prezentat de asemenea, la licitație a oferit 16000 lei, ziceți șasesprezece mii lei.

Bineînțeles, Ministerul care are nevoie de fonduri o adjudecat aceia d'ntre ofertanți care a oferit suma cea mai mare.

Și totuși se spune că la mijloc este o panama. Orașul, la spatele căruia se zice nu afirmăm că ar sta un consorțiu, din persoane cunoscute și expuse, ar v. ea să aibă

concesiunea pentru 16000 lei față de aceea oferită de d. Novac.

Panama!? Ce ar spune însă domni din acel ocult consorțiu dacă ar ști că pe vremea prefectului Georgescu, toate concesiuni e din județ erau date, de însăși prefectul, pentru o infimă sumă de 120 mii lei, cumnatului său Rioșeanu.

Venind d. Marșeu la prefectură, dsa momentan a intervenit la minister pentru rezil era contractului Rioșeanu și a procedat la o nouă licitație. De data aceasta liniile din județ au fost concesionate pentru frumușica sumă de 2 milioane 800 mii lei. O diferență nu glumă.

Ș'atunci n'am auzit vorbindu se de panama.

D. Marșeu numai astfel a putut cumpăra, pentru județ, un compresor, un scarificator și un cilindron cu cari se pot, azi, ține drumurile din județ în bune condițiuni.

Dar aceste mașini n'au costat decât cca 1,600.000 lei Restul a fost folosit pentru construirea de poduri și podețe în județ. 40 de poduri și podețe s'au construit între Valea Mureșului și Valea Crișului.

Dacă acestea n'ar fi lucruri controlabile s'ar putea spune că facem elogii gratuite fostului prefect național-țărănist. Dar am servit cu cifre și scriptele dala județ vorbesc singure.

Nu vrem nici să diminuăm meritele actualului prefect pentru operele ce le săvârșește. Dimpotrivă îl laudăm dacă ne dă prilej.

Am discutat, din nou, chestiunea concesiunii de autobuse pentru a face publicului cunoscută adevărata situație și pentru a putea atrage atențiunea unor interesați și a le spune că știm mai mult decât se crede.

Argus.

In atenția primăriei Se impune repararea drumului din Pârneava.

Se vede că suburbiile orașului, locuite în mare majoritate de elementul românesc, sunt făpturi vitrege pentru toate consiliile ce se părăndă pe sub turnul din Bul. Regele Ferdinand.

Vechiul neajuns al acestor suburbii sunt străzile și drumurile.

Iată abunăoară drumul care duce spre Curtici. În tot parcursul său, pe hotarul orașului, este impracticabil. Aceasta dăunează orașenilor și sătenilor, din comunele de pe acel drum, deopotrivă, căci sătenii nu-și vor putea aduce, în timpul iernii, produsele la oraș. De aici lipsă în oraș și pagubă la țară.

Dar Pârneava! Drumul ce duce la pădure și moșii, fiind desfundat, nu poate fi practicat nici chiar ne pietoni de cum de vehicule. Natural, aceasta nu prea face cinste orașului, care nu se

jenează să încaseze impozitele la țanc. Acest drum este atât de ruinat încât unii socot că e pericol de moarte să ncerci a trece peste el.

Ori, drumul acesta de 4—5 Km. s'ar putea repara cu o cantitate de cca. 4—500 m³ de peatră dela Șebiş sau Vărfuri, ceea ce nu înseamnă pentru oraș o cheltuială prea mare.

Credem chiar că dacă orașul n'ar dispune de suficientă căraușie, pârneveni însăși, cari sunt proprietari de trăsuri, fiind interesați, ar contribui bucuros cu câte o căraușie.

Facem apel la d. Primar ca încă în cursul lunei Decembrie să se îngrijească de repararea acestui drum, căci altfel locuitorii vor fi în imposibilitate săși apropie moșioarele și să le lucreze la primăvară când dau apele după topirea omătului.

Cetitor.

COLOANA BUNULUI CREȘTIN

Cuvântul Bisericii.

Are două înțelesuri deosebite.

Inseamnă: I. **Societatea** cea mare întemeiată de Hristos Domnul. Scopul societății este Mântuirea sufletelor. mijloacele îi sunt: credința și faptele după învățăturile prin așezămintele date de Mântuitorul. Capul ei nevăzut este însuș Hristos, iar în chip văzut e condusă de Apostoli și Învățăcei și de urmașii lor: de episcopi și preoți. Hotăririle lor se aduc în sinoade luminate de Duhul sfânt, Domnul împreună fiind. Unde sunt doi sau trei adunați în numele meu, zice Domnul, acolo sunt și eu în mijlocul lor. Societăți sunt multe cu multe scopuri. Membrii lor își dau silința, ca societatea din care fac ei parte, să înainteze spre înfăptuirea scopului ce-l are, păzind legile, regulamentele, statutele. Tu, creștine, ești membru în cea mai mare societate, pe care Isus Hristos a întemeiat o pentru mântuirea ta. Dă-ți silința, ca societatea aceasta să înainteze și prin felul vieții tale și prin felul cum cărmuiești tu viața familiei tale.

II. **Inseamnă clădirea** sau locul societății, locul unde ne adunăm, precum am mai spus, să ascultăm cuvântul lui Dumnezeu, să ne rugăm, să primim sfintele Taine. Clădirea bisericii are la rândul său mai multe numiri. Astfel 1. **casa Domnului**, casa lui Dumnezeu, în care Domnul este aievea de față primindu-ne rugăciunile. 2. **Casă împărătească**, ce se zice elinește basilică, de unde vine vorba noastră: biserică, pentru că Hristos este Domnul domnilor, Regele regilor și Împăratul împăraților. Intră și petreci în biserică ta totdeauna conștiința că ești în casa Împăratului ceresc, în casa lui Dumnezeu. Casa mea casă de rugăciune se va chema. 3. **Templu** i se zice bisericii dela vechea numire a templelor păgânești, fiindcă unele temple păgânești au fost prefăcute în biserici creștinești. Pentru inconjurarea asemănării între biserică creștină și templul păgănesc însă, creștinii s'au ferit să-și numească biserică templu. Tu creștine, să te ferești să nu prefaci biserică prin purtarea ta în capite păgănească. 4. **Martiria** se numiau bisericile clădite pe locul unde a pătimit moarte vreun mucenic sau întru amintirea vreunui martir al creștinătății. 5. **Cripte** se numiau bisericile zidite pe moaștele vreunui mucenic, sau pe timpul prigonirilor, dacă slujbele se făceau în cripte din cimitir, sau dacă, din aceeași cauză, biserica era zidită în pământ. Înțelegi tu, câtă răvnă au pus creștinii dealungul veacurilor pentru biserică? Ei și din măruntaiele pământului au ținut să înalțe rugăciuni, legându-și sufletul cu Dumnezeu. Azi lenea trupului și nepăsarea de cele sufletești ne-au adus la criza morală atât de lătită. Credem că această criză morală este cauza crizei economice, din care nu mai găsim ieșire. Căutați în tău Împărăția cerurilor vestită în sfintele biserici și celelalte se vor adauga vouă.

Pr. F. Codreanu.

Creșterea paserilor.

(Avicultura)

În zilele de 28, 29 și 30 Noiembrie s'a deschis în Arad sub patronajul Camerii de Agricultură o Expoziție de Avicultură. Mă folosesc de acest prilej pentru a îndemna pe toți frații țărani, să facă tot posibilul și să mă vadă lucruri foarte frumoase și instructive. Nime să nu și inchipue un moment măcar să va perde timpul de geaba. Și în această direcție țărâmea noastră orbcește în neștiința trecutului. Ori în aceste vremuri de totală transformare, este un imperios obligament să avem pas cu vremurile noi și să ne lăsăm striviți de greutățile momentului de față. Cunoșcând deci felul cum să ocupăm țărani noștri de creșterea paserilor, mă văd silit să mă orecesc puțin asupra acestei chestiuni. Țiu să precizez dela început, că nu sunt specialist în materie și nici nu am pretenția să dau sfaturi ca atare. Voiu arăta lucruri văzute și pe cari le cred adevărate, și tot la fel văzute, cetite și auzite pe cari le cred vrednice de urmat.

Spre exemplu: creșterea găinilor o pun pe primul plan ca ramură mai răspândită ramură a aviculturii. Ori cu drept cuvânt să pot spune că găina este cea mai neglijată pasăre a gospodăriei. O vezi ziua răschiind pe stradă, pe maidane ori în cel mai rău caz pe grămada de gunoi. O găină pe unde ajunge, să adapă pe unde găsește apă și noaptea doarme în pom, așa că iarna le îngheață creasta și când gerul e mare chiar picioarele. Dacă să îmbolnăvește zace între celelalte și când moare spânzurată în pom, ci să se sperie holera de ea. Nu știu dacă holera să sperie ori nu de stăruitul spânzurat, dar știu că după puțin timp nu mai găsește picior de găină nici în vecini, ba câte dată un colț întreg de sat să curăță de găini în urma unor mări așa de proaste de combatere boalei.

Ce ar fi dacă am da mai multă atenție creșterii paserilor? În anul trecut s'a votat o lege pentru exportul de ouă. Această lege a fost pusă imediat în aplicare și anul în curs până în luna noiembrie s'au exportat ouă la noi în valoarea de 800.000.000 lei, cetiți Optsutemilioane de lei. Aceasta a afirmat-o însuși dl. Min. Agriculturii când a fost zilele trecute la Arad. Cam tot atâta, dacă nu chiar mai mult — s'a pășit pentru paserile tăiate triese afară din țară. La gândiți-vă țărâni, dacă pe lângă o grijă mai bună a creșterii găinilor nu ați putea să ajungeți un câștig destul de frumos, și să vedeți că ar prinde bine în aceste vremuri grele. Și nu-i mare lucru. Întâi să căutăm să improșăm puțin rasa. Și dacă putem să schimbăm cu altă rasă e mult mai bine. Sunt trei soiuri de găini foarte bune, pe cari Ca-

mera de Agricultură le răspândește în județul nostru: Rhode-Island, Plymouth, și Wyandotte. Cele dintâi, adică Rhode-Island sunt și ouătoare — ouă foarte bune — și au și carne mai multă ca găinele noastre obișnuite, pe când Plymouth și Wyandotte dacă nu sunt așa bune de ouă în schimb dau carne cât două găini obișnuite. Trebuie să amintesc că la export nu trec decât ouă alese și garantate. Cele mai bune ouă le dă soiul Rhode-Island, iar pentru exportul de carne sunt mai preferabile soiurile Wyandotte și Plymouth. Lucru natural însă că aceste soiuri cer și mai multă grijă. Trebuie să ne îngrijim să aibe cotețele lor de dormit, să le dăm regulat grăunțe și apă curată. Cotețele să le curățăm cât mai des, căci altcum le umple păduchii și ploșnițele. Dacă să îmbolnăvește una; imediat să o despărțim de cele sănătoase, iar dacă să prăpădește să o îngropăm. În timpul căldurilor mai ales să ne îngrijim să aibe totdeauna apă proaspătă în care e bine să disolvăm peatră acra ori peatră vânăță, sunt bune și vinețele cu care vinețesc femeile albiturile. Să ne îngrijim să aibe — intrucât posibil — fiecare găină cuiharul ei de ouat, iar ouăle să le strângem proaspete.

Punând mai multă grijă evident că vom ajunge la foloase destul de însemnate. A te lăsa la „Cum o da D-zeu!“ înseamnă lenie, și lucru știut că lenea merge la braț cu sărăcia. O găină îngrijită ne poate da anual peste 200 de ouă. Socotiți fiecare cam câți pui poți avea și chiar pe lângă prețurile scăzute cam la ce sumă ai ajunge dela 15—20 găini. Mai socotiți că pentru îngrijirea lor e destul o babă bătrână ori o fetișcană care nu-i încă vrednică de alt lucru și veți vedea că face să ne ocupăm mai puțin de această treabă.

Repet, veniți să vedeți expoziția de găini și animale mici, care este aranjată în casarma Rgtului 1 Roșiori vis a vis de Fabr. de vagoane „Astra“ nu numai că veți vedea lucruri frumoase dar vă veți convinge că pe lângă puțină grijă la anul fieștecarele veți putea arăta asemenea lucruri și veți ajunge la un câștig ușor și și frumos.

Un țaran.

Primim știrea că preoșimea din jud. Someș nu și a primit salariile de 6 luni. Din cauza aceasta ea arată multe semne de neliniște.

Ziarul...?!

„Re'nvie iala ta, frumosu-ți nume,
„O țară te admiră și te cere.
„Măreț ziar ne umpli de plăcere,
„Atunci când te cetim, privim o lume.
„Nu poate s'o desmintă chiar niciunul,
„Urmându-ți mai departe dreapta cale,
„Ca toți vei arăta ce vrea „Românul“.
Podosius D.

Concedierile dela fabrica „Astra“.

Autoritățile trebuie să intervină.

S'a răspândit prin oraș zvonul că, din cauza lipsei de lucru, fabrica de vagoane „Astra“ va concedia la 1 Decembrie câteva sute de muncitori.

Nu vrem să discutăm dacă aceste concedieri sunt sau nu legale. Criza economică, care bântuie în toată lumea, la noi chiar acum se pare a fi atins tensiunea cea mai mare. Înțelegem situația fabricii, dar, ne doare foarte mult dacă ne gândim la nenorocii de muncitori. Avem deja destui șomeri. Numărul lor se mărește cu aceia cari vor trebui să-și pună ciocanul la ruginit începând dela această dată.

Prin cele ce vom spune mai jos am dori să împiedecăm aceasta.

Motivarea concedierilor din partea fabricii este aceea a lipsei de lucru. Să admitem. În cazul acesta o soluțiune ar fi următoarea: **Autoritățile locale să**

intervină la guvern ca acesta să facă de pe acum comenzile pentru anul 1932, pentruca muncitorii să poată lucra iarna, iar concedierile temporare, care ar fi inevitabile, să se facă vara când sunt, bineînțeles, mai suportabile.

În caz că Ministerul Comunicațiilor și Direcțiunea Generală a C. F. R. n'ar putea executa comenzile, de pe acum, ceea ce nu ne vine a crede, iar concedierile pe ziua de 1 Dec. ar deveni inevitabile, am avea, către autorități și Direcțiunea fabricii rugămintea ca

la concedierea muncitorilor să se aibă în vedere: 1, cetățenia, înțelegând prin aceasta ca în primul rând să fie concediați muncitorii de cetățenie străină. 2., apartinența; deci în locul al doilea să fie absolviți cei ce

n'au apartinența în orașul Arad 3., În rândul al 3-lea ar urma să se concedieze muncitorii cari au beneficiat de reforma agrară.

4. Din aceste din urmă două categorii în primul rând s'ar concedia cei necăsătoriți, apoi cei căsătoriți fără copii și numai în cazuri extreme și cei cu familii grele.

Dorința noastră ar fi ca fiecare muncitor să rămână la locul său, căci este neomenesc chiar să a-lungi, în toiu iernii, familii întregi pe stradă, lăsându-le fără adăpost sigur și fără bucată de pâine.

Dacă însă conducerea fabricii va fi inevitabil silită să sacrifice un număr oarecare din muncitorii săi, credem că, ținând seamă de propunerile noastre, ea va face serviciu cauzei muncitorești din țară și va face în același timp și un gest de înalt umamnitariu. A.

D. Mihalache și conversiunea datoriilor agricole.

Ziarul „Curentul“ din capitală scrie că după discursul la mesaj, în pauză, d. Mihalache, în mijlocul unui grup de deputați a făcut următoarea declarație referitor la atitudinea partidelor, cari își dispută întâietatea ideii de coversiune:

„În momentul de față când guvernul a prezentat un proiect de lege pentru coversiunea datoriilor agricole, este o imensă greșală pe care o fac partidele care supralicitează asupra problemei datoriilor agricole.“

„Datoria tuturor, a spus d-sa, este ca această lege să fie discutată pe larg și schimbată în sensul de a fi cât mai clară și mai folositoare agriculturilor.“

Dr. Romul Grapini, prietenul nostru profesor la Școala Comercială Superioară din Arad, a fost promovat doctor în științele juridice al Universității „Regele Ferdinand I.“ din Cluj.

D. Grapini este unul dintre acei tineri, care dintr'un mediu modest, fără concursul hazardului, s'a ridicat, până la cel mai înalt nivel cultural, prin propriile sale forte și printr'o asiduă și continuă muncă.

Felicităm pe noul doctor și i urăm, din toată inima, viitor strălucit.

Tot chestiunea „Cercului Românesc“

„ O scrisoare a D-lui Gen. Vlad către d. Brutus Păcurariu. „

Primim la redacție următoarea corespondență careia cu plăcere, îi dăm spre a lumina situația „Cercului Românesc“.

D-sale D-lui

Brutus Păcurariu

Directorul Cercului Românesc. Arad.

Urmând cu toată dragostea îndemnul unei grupări de intelectuali desinteresati, idealisti și desbrăcați de haina pătimasă a politicianismului, am acceptat a mă pune în fruntea acestei mișcări.

Desinteresarea completă a publicului românesc întru susținerea operei înfăptuite, precum și ambițiile personale a unuia sau al tuia și cobirile ce se duc contra acestei Societăți, m'au convins că în prima linie persoana mea este de vină că opera creată nu se poate menține,

Cum în întreaga mea viață nu am fost nici când condus de interese personale și călăuzit de ambiții, cred de o datorință a mea a mă retrage din postul de

onoare de Președinte al „Cercului“ — cu care am fost onorat.

Binevoști deci a lua la cunoștință demisia mea cu ziua de azi din fruntea „Cercului“. Nu vreau să împedec prin modesta mea persoană închegarea Soc. românești, convins fiind că oamenilor cu mai mare suprafață ca a subsemnatului, le va succede permanentizarea operei începute de grupul inițiatorilor.

Binevoști deci a convoca, cu precădere Comitetul Societății, spre a i aduce la cunoștință deciziunea mea nestrămutată.

Voi rămânea cu trup și suflet cel mai devotat membru al Cercului și Vă asigur că fără nici o jignire voi sta ca simplu membru în serviciul „Cercului“ și înfăptuirea idealului urmărit de el.

Rugându-vă D-le Director a transmite Consiliului asigurarea deosebitei mele stime, rămân al Dv. stimător.

General în Retr.

Vlad

Diverse

Congresele pe țară a partidului național-țărănesc se țin lant Duminecă a avut loc un grandios congres la Craiova cu participarea fruntașilor Voicu Nițescu și Virgil Potârcă. Au participat peste 3000 de țărani. În unanimitate s'a hotărât să se ceară întoarcerea d-lui Maniu la conducerea partidului spre a se duce lupta de răsturnare a guvernului, țărâ-nimea adunată a arătat o mare însuflețire pentru partidul plugărimii.

În ședința de Joi a camerei, deputatul social-de-

mocrat d. Grigorescu a depus un proiect de legă pentru suspendarea execuțiilor de escontentare judecătorești ordonate pentru datorii agricole, până nu se va vota legea de coversiune.

Vizita d-lui Maniu în capitală a provocat diferite comentarii în presă în legătură cu revenirea d-sale la conducerea partidului. De fapt, sosirea d-sale în capitală n'au avut alt scop decât o întâlnire cu d. Mihalache.

Săptămâna

Abonamentul:

anual 160 Lei
 Pentru autorități, întreprinderi și instituțiuni anuale 250 Lei.
 Publicațiuni, și alte inserații oficiale, cuvântul 2 Lei. Publicații și inserații mai mici de 25 cuvinte, taxă fixă 50 Lei.
 Reclame, pe cm. patrat 3 Lei

CALENDARUL SĂPT.

Decembrie 31 zile

30 — Luni
 1 — Marți
 2 — Mercuri
 3 — Joi
 4 — Vineri
 5 — Sâmbătă
 6 — Duminică,

Marți, la 1 Dec. se împlinesc treisprezece ani dela unirea Ardealului cu Țara-mamă. Să sărbătorim această zi sfântă, ca fiind una din cele mai frumoase și înălțătoare din câte cunoaște Istoria Patriei și să ne aducem aminte de mucenicii marelui ideal îndeplinit, de cei cari cu jertfa jertfelor lor au nelezit, de sute de ani, calea spre strălucita noastră biruință. Fie ca și în ziua această de serbătoare națională să ne întărim credința în puterea Țării întregite și a neamului, dela Tisa la Marea neagră, — și, din ce drumul nostru spre dezvoltare va întimpina mai multe greutăți, din ce să căutăm a ne strânge tot mai mult rândurile, frate cu frate, — fie ardelean, fie muntean, fie ungurean, moldovean, bănățean, oltean sau bucovinean, dobrogean și basarabean. Că doar unul ne este scopul, prin fericirea Țării, fericirea noastră și înflorirea acestui scump și drag pământ, al nostru deacum și pentru totdeauna!

Ziua congresului național-țărănesc dela Caraș ținută Duminică trecută, a fost o adevărată serbătoare pentru țărănimea de acolo.

D. Vaida. Voievod și fruntașii partidului au fost primiți de populație cu fanfare și cu un entuziasm de nedescris. Oratorii au fost viu aplaudați și ovationați. Țărănimea interesându-se de ce d. Maniu nu revine în fruntea

partidului, d. Vaida a dat următoarele lămuriri: „D. Maniu s'a retras în convingerea că retragerea lui glăsuște mai mult decât orice gest. Dar să știți, d. Maniu ori că iscălește ca prezident, ori că stă la Bădăcini, ca simplu soldat, tot el este inițiatorul și președintele, șeful și conducătorul”

Aflăm că încurând Aradul va deveni un aeroport, stație de aterizare a avioanelor internaționale, pentru care primăria municipiului va lua încă de pe acum măsurile de reparare a hangarelor din marginea orașului spre a putea servi acestui scop de mare importanță.

Ministerul de instrucție a numit revizor școlar la Arad pe d. Ioan Barbatescu, fost subrevizor la Turnu-Severin, în locul d-lui N. Nistor, mutat la Turda:

Ne a venit știrea din capitală că guvernul a revocat numirea dată d-lui Manoilescu în postul de guvernator al Băncii Naționale și l-a reintegrat pe fost guvernator Angelescu. Cauza acestei surprizătoare dispoziții este, după cât se știe, că d. Manoilescu a făcut opoziție proiectului d-lui Argetoianu privitor la conversiunea datoriilor agricole. Nu exclus ca această bruscă hotărâre a guvernului față de d. Manoilescu să aibă urmări foarte serioase în viața politică și să provoace o tot atât de rapidă schimbare și de guvern.

Incurând va apăra în editura „Socec” colecția de epigrame scrise cu mult spirit de prietenul și colaboratorul nostru ziarist Al. Negură Popescu.

Primăria comunei Sfântul-Paul. Nr. 483—1931.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 4 Ianuarie 1932 orele 10 a. m. se va vinde prin licitație publică la primăria comunei Sfântul-Paul, un taur neapt de reproducție.

Licitațiunea se va ține pe lângă respectarea dispozițiilor legii contabilității publice.

Sfântul-Paul, la 18 Noem 1931.
 Primăria.

Către deponenții Băncii Marmoroch, Blank & Co., Sucursala Arad

Data fiind situația încă neclarificată a băncii, care a cerut concordat preventiv, deponenții sucursalei din Arad, s'au întrunit, până acum, de două ori. În aceste întruniri s'a ales un comitet, care a luat contact cu deponenții din București.

Conducerea deponenților din capitală atrage atențiunea tuturor deponenților ca, întrucât aceștia își au mai aproape de inimă interesele proprii, să se obțină de la semna procuri către agenții trimiși de bancă în acest scop.

Comitetul din Arad format din d-nii: col. r. Ilie Georgescu, Lt. Col. E. Kirulescu, Al. Kosma,

prof. I. Ardelean, dr. Vaida și Zlamei, a trimis săptămâna trecută un delegat al său la București, spre a se infirma asupra adevăratei situații a băncii și asupra rezultatelor obținute, de cei din capitală față de bancă, Ministerul de Finanțe și Banca Națională.

Este natural că deponenții, cari vor să-și recapete depozitele lor, pun condițiuni pentru a fi cu atât mai asigurați. În schimb banca urmărește altceva. De aici o aprigă luptă între părți. Banca urmărește pe deponenți și-i ademenește. În București s'a observat chiar că emisari ai băncii oferă 40—50% pentru livrete.

Rugați de Comitetul deponenților, dăm loc acestor rânduri, atragem atențiunea tuturor deponenților publicațiunii din toate zecetele din oraș, românești și străine, să facă front unic și să se solidarizeze, cei din provincie cu cei din oraș, pentruca să aibă mai multă certitudine că vor recăpăta banii lor.

Unele ziare au intrat în slujba băncii, de aceea publică lucruri neadevărate. Încrederea deponenților față de bancă trebuie să aibă multe rezerve, din moment ce banca n'a înțeles să manipuleze anii lor cu suficiență preveder-

Rubrica grafologică.

DOMNUL DIRECTOR.

Vă rog să binevoiți, a publica, în ziarul Dv., această scrisoare de mulțumire D-lui Grafolog, — pentru precizia și mulțumitoarea analiză, — făcută în ziarul Dv., la pseudonimul I. Caută.

cu stimă
 Dimitrie Luca
 Arad, str. Tribunalul Dobra 4.

Pădureanu Arad. Ușoară exaltare Fire intuitivă. Mult estetic, puțin agresiv, practic. Foarte idealist Te entuziasmezi foarte ușor. Orgolios. Caracter hotărât. Aspru cu Dia însuși. Fire blândă, — tăinuitoare. Dominator uneori, — energic. Inclinații artistice vizibile. Destin cu multe zburcături. Intensă viață interioară sufletească.

Sibila. Arad. Suflet bun, dispusă pentru meditație și visare, — imaginație bogată. Vă place, să vă țineți demnitatea și păstrați distanță între Dv. și oamenii din clasa socială mai de jos. Vioiciune, — foarte amabilă — bunăvoință. Multă vanitate. Misticism.

Nostalgică în chestiuni sufletești și ancoroase. — Aștepti mereu ceva schimbări în legătură cu spiritul și dragostea. Ușor iritabilă, voință puternică. Noroc 60% în viață. Uneori dispusă spre răutate și răzbunare.

Căutați a duce o viață, ordonată — logică — adaptându-vă legilor practice ale vieții.

Făcând binele, iubind adevărul și dreptatea și tot ce există în sens logic, — nu mistic.

Prințul Pavel Vladimirovici Berezovsky de Caucaz. Arad. Suflet exaltat cu tendințe spre fobie. Tip de femeie. Foar-

te sensibil și impresionabil. Urmările unei mizerii îndelungate și a umilințelor îndurate.

Acum se află în mizerie și fără strictul necesar (alimente zilnice), — imploră ajutorul celor umani.

Caută orice fel de muncă, necesară existenței. De meserie mecanic. Adresa Pavel Vladimirovici Spiru Gheorghe No. 2.

P. Grădișteanu Arad. O puternică energie, sufletească — judecată sănătoasă. Rutină — datorită unei vieți — mult timp dusă cu aceleași principii.

Multă mândrie — încăpățănare ușoară — dorită unui temperament focos, iute.

Multă amabilitate. Înlătură din sufletul D-tale ura și dorul de răzbunare. Caută să vezi în dușmanul D-tale pe aproapele D-tale și păstrează-ți credința în Dumnezeu.

Lucrând în acest sens, vei avea liniștea sufletească.

Trimiteți, într'un plic împreună cu Cuponul de mai jos și 10 lei mărci postale, 10 rânduri scrise, din memorie, cu cerneală, pe hârtie neliniată, împreună cu arătarea sexului și vârstei aproximativ a Dv. sau a persoanei al cărei caracter doriți să l cunoașteți și veți primi o analiză publicată în această rubrică sau prin poștă, dacă trimiteți mărci postale în valoare de 20 lei.

Analiza va fi amănunțită și precisă, cu cele mai bune sfaturi și indicațiuni, pentru viitor, ce vă vor fi de mare folos în viață. Adresați vă redacției ziarului Str. Alexandri 6.

Cupon pentru grafologie
 No. 4.
 „Romanul”

Primăria comunei Șilindia.
 No. 1837 | 1931.

Publicațiune.

Primăria comunei Șilindia — neaprobându-se licitația din 10 Noembrie 1931 — publică licitație pe ziua de 16 Decembrie 1931 orele 10 pentru arendarea vămii târgurilor anuale și piețele săptămânale începând dela 1 Ianuarie până la 31 Decembrie 1932.

Licitațiunea se va ține în condițiunile legii contabilității publice, având a depune garanția de 10% a prețului de strigare.

Condițiunile se pot vedea la primăria comunei.

Șilindia, 24 Noemvrie 1931.
 Primăria comunei.

Teatre.

Vine din nou!

La 1 Dec. a. c.

Trupa Tănase

cu revista de mare succes bucureștean

„Hallo, Radio Cărbuș”
 de VLĂDOIANU.

Cinema

Programul de Duminică, la 29 Noembrie

Reprezentațiile la orele 5, 7 și 9¹/₂.

CENTRAL:

Vagabondul Nemuritor:

Dramă. În rolul principalelor LIANE HAID și GUSTAV FRÖHLICH. Producția JOHANN MAY-UFU.

SELECT:

Premieră. **Sing-Sing**

Dramă monumentală. În rolurile principale BUTCH HEINRICH GEORGE, MORRIS GUSTAV DIESSEL KENNEDY EGON v. JORDAN și ANNE DITA PARLO. Regia PAUL FEJÖS.

ELITE:

Cocoșatul del Noire Dame.

După celebrul roman al lui VICTOR HUGO. În rolul principal LON CHENEY. (Repr. 4¹/₂, 6, 7¹/₂, 9¹/₂.)

GRĂDIȘTE:

Vasul fantomă

EMDEN o tragedie din marea război mondial (3, 4, 6, 7¹/₂, și 9.)

GAI:

Recunoștința câinelui cu teligentul

Rin-Tin-Tin

La ora 11¹/₂ MATINEE

CENTRAL:

Cocoșatul del nostre dam

SELECT

La miezul nopții

Rugăm achitați

abonament